

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 623/2018-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej spoločnosťou HUTTA & PARTNERS s. r. o., Bezekova 3225/13, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Marta Huttová, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava IV č. k. 56 Em 7/2013-591 z 23. februára 2017, uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 18 CoE 245/2017-760 z 29. novembra 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 82/2018 zo 4. júla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len

„sťažovateľka“), ktorou namieta porušenia svojich základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) č. k. 56 Em 7/2013-591 z 23. februára 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 18 CoE 245/2017-760 z 29. novembra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 82/2018 zo 4. júla 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2.1 Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 23 C 128/2010 z 19. júna 2013 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 471/2013, 6 Co 472/2013 z 30. septembra 2013 bolo manželstvo sťažovateľky, z ktorého pochádzajú dve deti, rozvedené. Na čas po rozvode manželstva boli obidve (t. č. maloleté) deti ■■■■■ a ■■■■■ pochádzajúce z manželstva sťažovateľky zverené do starostlivosti otca maloletých, teda bývalého manžela sťažovateľky, a sťažovateľka bola zaviazaná k povinnosti prispievať na výživu maloletých. Súd zároveň upravil styk sťažovateľky s jej maloletými deťmi.

2.2 Z obsahu sťažnosti a jej príloh ďalej vyplýva, že sťažovateľka podala na okresnom súde návrh na výkon rozsudku okresného súdu sp. zn. 23 C 128/2010 z 19. júna 2013 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 471/2013, 6 Co 472/2013 z 30. septembra 2013 (ďalej len „návrh na výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí“) z dôvodu, že „otec maloletých detí ■■■■■ mi bránil v styku s deťmi, s deťmi som nemala žiaden kontakt.“.

3. O návrhu sťažovateľky na výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí okresný súd rozhodol napadnutým uznesením (len vo vzťahu k mal. ■■■■■, keďže medzičasom mal. ■■■■■ nadobudol plnoletosť, pozn.) tak, že návrh sťažovateľky zamietol a zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu, stotožniac sa s jeho skutkovými a právnymi závermi, v súlade s § 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) potvrdil ako vecne správne a zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

5. Sťažovateľka proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podala dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

6. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza:

«... rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV je vecne a argumentačne nesprávne. Bolo vydané v rozpore so skutočným stavom veci, ako aj v rozpore s § 390 písm. c) Civilného mimosporového poriadku a § 3 vyhlášky č. 207/2016 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých. Napadnuté rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV som považovala za nedostatočne odôvodnené, pretože tento súd vo svojom rozhodnutí neuviedol takmer žiadne dôkazy, o ktoré oprel svoje rozhodnutie, resp. uviedol svoje tvrdenia, ktoré nezodpovedali zistenému skutočnému stavu veci.

... okresnému súdu z obsahu spisu nemohlo uniknúť, že sa v ňom nachádzajú správy od psychologičky [REDAKOVANÉ], ktorá ich vypracovala na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava IV z 28.januára 2014 pod č.k. 13P 45/2013-126 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 19.augusta 2014 pod č.k. 11CoP 176/2014-178, ktorý nadobudol právoplatnosť 18.septembra 2014... Okresný súd Bratislava IV hoci mal k dispozícii záverečnú správu psychologičky [REDAKOVANÉ], jej obsahom sa nezaoberal...

Okresný súd Bratislava IV svoje rozhodnutie o zastavení konania oprel tiež o vyjadrenie našej maloletej [REDAKOVANÉ], ktorá je otcom roky proti mne manipulovaná a ním kontrolovaná, a preto si vôbec nemôže vytvoriť na „prežívanú situáciu vlastný názor“ tak, ako to konštatovala 25. septembra 2015 detská ambulatná psychiatrická [REDAKOVANÉ] vo svojej písomnej lekárskej správe.»

7. Sťažovateľka porušenie svojich základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu odôvodňuje takto:

„Súdy zastavením konania, ktorým som sa niekoľko rokov domáhala výkonu rozhodnutia o styku s mojou maloletou dcérou [REDACTED] za okolností, že mi v tomto styku zámerne osem rokov bráni jej otec manipulatívnym konaním a správaním, porušili moje právo rodiča na jej výchovu a starostlivosť. Týmto nezákonným rozhodnutím moju maloletú dcéru [REDACTED] odo mňa úplne odlúčili a úplne pretrhli medzi nami aj citové puto...

Zastavením konania vo veci výkonu rozhodnutia o styku s mojou maloletou dcérou [REDACTED] bolo porušené aj moje právo na to, aby bola táto moja záležitosť spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom. Zastavením konania sa súdy odmietli touto mojou záležitosťou zaoberať.“

8. S odkazom na prezentovanú argumentáciu sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil:

„Základné právo sťažovateľky na starostlivosť o deti a ich výchovu podľa Čl. 41 ods. 1, 4 a základné právo na súdnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli porušené uznesením Okresného súdu Bratislava IV z 23. februára 2017 pod č.k. 56Em/7/2013 -591 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2017 pod č.k. 18 CoE/245/2017 -760 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. júla 2018 pod č.k. 3 Cdo 82/2018.

Uznesenie Okresného súdu Bratislava IV z 23. februára 2017 pod č.k. 56Em/7/2013-591 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2017 pod č.k. 18 CoE/245/2017 -760 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. júla 2018 pod č.k. 3 Cdo 82/2018 sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie.

Okresný súd Bratislava IV, Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní sťažovateľke zaplatiť trovy konania do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

9. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Sťažovateľka sťažnosťou doručenou ústavnému súdu namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

12. Podľa čl. 41 ods. 1 ústavy manželstvo je jedinečný zväzok medzi mužom a ženou. Slovenská republika manželstvo všestranne chráni a napomáha jeho dobru. Manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Zaručuje sa osobitná ochrana detí a mladistvých

13. Podľa čl. 41 ods. 4 ústavy starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

15. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu

16. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

17. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

18. V danom prípade mala sťažovateľka k dispozícii opravný prostriedok, ktorý jej zákon na ochranu jej základných práv účinne poskytuje. Proti rozsudku okresného súdu mohla sťažovateľka podať odvolanie, o ktorom je oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu bolo sťažovateľkou podané odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd svojím napadnutým uznesením. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto sťažnosť v časti namietajúcej porušenie už uvedených práv napadnutým uznesením okresného súdu odmieta podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

19. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

20. Bez potreby bližších doktrinálnych záverov k označeným ústavným právam sťažovateľky alebo citovania právnych záverov krajského súdu a najvyššieho súdu obsiahnutých v napadnutých uzneseniach je potrebné konštatovať, že sťažnosť nie je argumentačne koncipovaná tak, aby sa z nej dalo vyvodiť, aké závery krajského súdu a najvyššieho súdu mali poškodiť sťažovateľku na jej procesných ústavných právach.

21. V sťažnosti sa síce cituje obsah rozhodnutí všeobecných súdov, ale vážnejšie výhrady majúce vplyv na posúdenie sťažnosti sa do nesúhlasu sťažovateľky nepremietli, pričom absentuje aspoň minimálna argumentácia, relevantné námietky a prezentovanie súvislostí týkajúcich sa porušenia ústavných práv konkrétnymi právnymi závermi krajského

súdu v napadnutom uznesení a konkrétnymi právnymi závermi najvyššieho súdu v napadnutom uznesení. Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom danou podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde [§ 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 písm. a)] vyplýva, že sťažovateľka musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

22. V súvislosti s uvedeným nedostatkom (bod 21 odôvodnenia) ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010).

23. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

24. Pretože predmetná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a síce relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec sťažnosti obsahovo korešpondujúce s návrhom na rozhodnutie vo veci samej, ústavný súd aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky jej sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

25. Ústavný súd navyše podotýka, že sťažovateľka v danom prípade prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu so sťažnosťou ústavnému súdu síce doručila splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, predmetné splnomocnenie však bolo udelené len na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, a nie aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu, napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Ústavný súd pripomína, že povinné právne zastúpenie je s poukazom na § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok, splnenie ktorých je nevyhnutné na to, aby na ústavnom súde mohlo byť vedené konanie podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Už aj samotná absencia splnenia uvedenej podmienky vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 41 ods. 1 a 4 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu, napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu by tiež umožňovala ústavnému súdu odmietnuť sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 ústavy už uvedenými napadnutými uzneseniami pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

26. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky nastolenými v sťažnosti (priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. novembra 2018